

22052301

HEBREW B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
HÉBREU B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
HEBREO B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 16 May 2005 (morning)
Lundi 16 mai 2005 (matin)
Lunes 16 de mayo de 2005 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

טקסט א': זו חוויה - קיבוץ החותרים שפע של חיות מדהימות. חוויה לכל המשפחה

Zoo חוויה - פארק הממוקם בקיבוץ החותרים שליד חיפה. הפארק משמש גם כבית חולים לחיות. במקום שפע פעילויות ודברים נפלאים למבקרים, והרבה בעלי-חיים מעניינים.

5. פינת הליטוף: להנאת המבקרים יש בעלי חיים רגועים ונעימים למגע. אפשר לשבת ביניהם, ללטף, להאכיל ולעקוב אחרי ההתנהגות שלהם.

האכלות, רכיבה: מבקרים שיגיעו בזמן המתאים, יוכלו להצטרף להאכלת מספר גדול של חיות שונות. בתכנון מראש אפשר לתאם רכיבה על פוני או חמור.

פינת שעשועים, חידונים וצביעה: למעוניינים יינתנו במקום חידונים שונים בנושאי חיות וטבע, וכן דפים למילוי בצבע לילדים קטנים.

10. מדגרה (אינקובטור לביצים עם עופות קטנים) וחדר טיפולים: בזמן המתאים, אפשר יהיה לצפות (להסתכל) בתוויה המרגשת של "אפרוח בא לעולם". אם יהיו חיות פצועות או חולות ניתן יהיה לעקוב (להסתכל) אחר הטיפול בהן.

15. נחשים וזוחלים מיוחדים - ע"ש (=על-שם) יעקב סלע (פסח) ז"ל: נחשים מהמסופנים ביותר בעולם (קובר, אנקונדה, פיתון ענק ועוד...) אך גם נחשי-מחמד להחזקה ביד. רובם נתרמו על-ידי הזריו של יעקב סלע ז"ל.

סאפארי: איזור פתוח לחיות-בר פגועים עיזים, צבאים, איילים, ויעלים.

במקום יש הדרכה לקבוצות, כניסה לכלובים (בתים של חיות), האכלת חיות, וסיפורי מקום מרתקים...

20. ניתן להזמין את המקום לעריכה ולהנחיה של ימי הולדת ב"חיק החיות" או להזמין את הצוות לביתכם עם המון חיות!!!

תוויה נפלאה לכל המשפחה.
מחפיים לכם...

בעלי החיים

טקסט ב': איך עושים פֿסוף?

1. כל אחד מאיתנו מכיר את התפקיד השימושי של הכסף (מטבעות או נייר) - הוא אָמָצְעִי תשלום (מְכָשִׁיר לְשֵׁלֵם). אבל אנחנו יודעים פחות על הערך הסמלי שלו. הערך הסמלי הוא בעל שני צדדים: מצד אחד הערך הפספי שֶׁעַל הַשְּׁטֵר שֶׁמְצִיין את הערך שיש לפיסת הנייר כְּאָמָצְעִי לְקַנְיָה; מצד אחר, על שני הצדדים של הכסף יש טְקֵסְט תְּמוֹנָתִי עם משמעות פוליטית.
2. השימוש הרב והיום-יומי בכסף, ובמיוחד בשטרות, עושה אותו לאָמָצְעִי מְצוּיָן להעברת מְסָרִים אִיְדֵאוֹלוֹגִיִים. כמו בולים וּשְׂמוֹת רְחוּבוֹת, הם מעבירים אִיְדֵאוֹלוֹגִיָה רְשָׁמִית מהשְׁלֵטוֹנוֹת אל האוכלוסייה. בטקסט הפוליטי יש תמונות, וזה חשוב במיוחד במקומות שבהם מְסָפֵר יודעי קרוא וכתוב הוא נמוך.
3. כְּבֵר מְאוֹת שָׁנִים לְאַחַר הַמְצָאת הַכֶּסֶף נִעֲשֶׂה הַשִּׁמּוּשׁ בַּמְטָבְעוֹת לְהַעֲבֵר מְסָרִים פּוֹלִיטִיִּים. בעולם הֶהֱלִינֵסְטִי וְהַרְוִמִי הַשְּׁלִיט - הַמֶּלֶךְ או הַקִּיסָר - הִיָּה הַנוֹשֵׂא הַפּוֹלִיטִי שֶׁל הַמְטָבְעוֹת. הַמְטָבְעוֹת הַיְהוּדִיִּים מִתְקוֹפֵת הַחֲשָׁמוֹנָאִים וּמִתְקוֹפֵת הַרוֹמָאִים הִיוּ בִּיטוּי חֶזֶק שֶׁל הַיְהוּדִים לְעֲצָמָאוֹת. הַשְּׁלִיט כְּנוֹשֵׂא פּוֹלִיטִי מִמְשִׁיךְ לְהַתְקַיֵּם בַּמְדִּינוֹת רְבוֹת, לְמַשֵּׁל בְּבְרִיטָנְיָה. עַל הַשְּׁטֵרוֹת הָאִמְרִיקָנִיִּים, לְמַשֵּׁל, יֵשׁ דְּמוּיוֹת שֶׁל נְשִׂאִים וּמְנַהִיגִים אֲחֵרִים.
4. תפקיד אחר של השטרות או המטבעות הוא להראות תמונות של מקומות המייצגים את הנוף הלאומי - גֵּיאוֹגְרַפִּיָה, הִיסְטוֹרִיָה וְתִרְבוּת.
5. בישראל, הַתְּמוֹנוֹת שֶׁל הַשְּׁטֵרוֹת מְמַמְשֵׁלֶת הַמְּנַדָּט הַבְּרִיטִי בֵּין הַשָּׁנִים 1927-1948 מְרָאוֹת אֶת הַנִּיסוּן הַבְּרִיטִי לְהַרְאוֹת זְהוּת פְּלִשְׁתִּינָאִית-אַרְץ-יִשְׂרָאֵלִית. הֵם מְרָאִים אֶת הָאֲדָמָה וְהַנוֹף, הַשְּׂיִכִּים לְכָל הָאֲנָשִׁים, וְלֹא אֶת הַהִיסְטוֹרִיָה וְהַדָּת או אֲנָשִׁים.
6. שטרי הכסף הראשונים של מדינת ישראל העצמאית הופיעו בשנים 1948-1952 על-ידי בֶּנְק אֶנְגֶּלוֹ-פְּלִשְׁתִּינָה. הֵם הִיוּ בְּלִי מְסָרִים סְמָלִיִּים בְּעֵלֵי מְשָׁמְעוֹת פּוֹלִיטִית. כֹּאן, בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה, הוֹפִיעוּ מוֹטִיבִים שֶׁל הַדָּת וְשֶׁל הַהִיסְטוֹרִיָה הַיְהוּדִית, לְמַשֵּׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת מְבִית אֶלְפָּא. ב-1955 הוֹפִיעָה הַסְּדָרָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁטֵרֵי הַכֶּסֶף שֶׁל בֶּנְק יִשְׂרָאֵל, וְעֲלִיהֶם הִיוּ תְּמוֹנוֹת מְנוֹפֵי הָאֶרֶץ וּפְרָחִים. הַסְּדָרָה הַשְּׁנִיָּה (1958-1959) כְּלָלָה תְּמוֹנוֹת מִן הַ"חֹדֶשׁ" (אֲנָשִׁי חֻקְלָאוֹת, דִּיג, תַּעֲשִׂיָּה וּמְדָע, שֶׁהֵם הַפְּנִים הַשּׁוֹנִים שֶׁל הַ"עֲבוּדָה" הַפְּטָרִיזְטִית) עִם תְּמוֹנוֹת מִן הַ"יֶּשֶׁן" (שְׁרִידֵי הַעֲבָר, לְמַשֵּׁל קְבֵרוֹת הַסְּנֵהֶדְרִין, כְּתוּבָת מְבִית כְּנֶסֶת עֵתִיק, וְקִטְעַת מִמְּגִילַת יִשְׁעִיהוּ מִקּוֹמְרָאן).
7. וְעַדָּה מִיּוֹחַדָּת תְּכַנְנָה אֶת הַסְּדָרָה הַבְּאָה עִם יִצְוֵג לְאִישָׁה, לְחַקְלָאוֹת וְלַצְבָּא. הַתְּמוֹנוֹת בָּאוּ "לְצוּד שְׁלוֹשׁ צִפּוֹרִים בְּמִכָּה אַחַת": הַחֻקְלָאוֹת וְצִה"ל (הַצְּבָא) יַחַד עַל-יְדֵי חֻקְלָת מַהֲנַח"ל (יְחִידָה בְּצָבָא שֶׁעֲסָקָה גַם בְּחַקְלָאוֹת). הִיוּ וַיְפּוֹחִים אִיךְ צֵרִיךְ לְהִירָאוֹת הַפּוֹעֵל, (לְמַשֵּׁל אֶשְׁכְּנָזִי או תִּמְנָנִי). בַּשְּׁטֵרוֹת אֲחֵרִים הִיתָה הַשְּׂאֵלָה אִם ל"מְדָעָן" יִהְיֶה זָקֵן או לֹא.
8. דְּמוֹת הַחֻקְלָת שֶׁהוֹפִיעָה עַל אֶחָד הַשְּׁטֵרוֹת הִיתָה בְּעִיָּה לְדַתִּיִּים, כִּי "הָאִישָׁה הִיא בְּלָבוֹשׁ צְבָאִי וְלִפִּי הַתּוֹרָה צֵרִיכִים לְהַתְנַגֵּד לְגִיּוֹס בְּנוֹת לְצָבָא".

טקסט ג': הורים שִׁכְחוּ אֶת בְּנֵם בַּמְכוּנִית - עֵיתוֹן "מַעְרִיב", 20 בִּיּוּלִי 2004

1. פִּעוּט (יֶלֶד קֶטָן) בֶּן שְׁנַתִּים שֶׁנִּשְׁפַּח בַּמְכוּנִית הוֹרִיו – חוֹלֵץ (הוּצָא) מֵהַמְכוּנִית עַל-יְדֵי עוֹבְרֵי-אֹרֶחַ בְּעִיר לוד. הַהוֹרִים נִחְקְרוּ וְשׁוֹחֲרָרוּ.
2. עוֹד מְקַרָּה חֲמוֹר (רְצִינִי) שֶׁל הַזְּנִיחַת יֶלֶד: פִּעוּט כְּבֶן שְׁנַתִּים נִמְצָא הָעֶרֶב בַּמְכוּנִית בַּמְרָפֵז הָעִיר לוד, לְאַחַר שֶׁנִּשְׁפַּח שָׁם עַל יְדֵי הוֹרָיו.
3. הַהוֹרִים X לְבִיתָם וְלֹא בִכֵּךְ שֶׁבָּנָם בֶּן הַשְּׁנַתִּים נִשָּׂאָר בְּרֶכֶב. אֲנָשִׁים שׁ 28 בַּמְקוֹם 29 בַּפִּעוּט שֶׁהָרָאָה סִימְנֵי מְצוּקָה (בַּעִיָּה). הֵם שָׁבְרוּ אֶת חִלּוֹנוֹת הָרֶכֶב, 30 אוֹתוֹ בְּלִי פְּגַע (פַּצַּע), וְהִזְעִיקוּ (קָרְאוּ) אֶת הַמְּשֻׁטְרָה.
4. שׁוֹטְרִים שֶׁהִגִּיעוּ לַמְקוֹם חִפְּשׁוּ אֶת בֵּית הוֹרָיו שֶׁל הַפִּעוּט בְּמִשְׁךְ שְׁעָה אֲרוּכָה. כִּשְׁלֹבֶסוֹף מְצָאוּ אֶת הַבֵּית וְנִקְשׂוּ בַדֶּלֶת כְּשֶׁבִידִיָּהֶם הִילָד, נִתְקַלוּ בַזוּג הוֹרִים מוֹפְתָעִים, שֶׁהִסְבִּירוּ שִׁישׁ לָהֶם שֶׁמוֹנָה יֶלְדִים וְלִכֵּן לֹא הוֹרֵגֶשׁ חֲסָרוֹנוֹ שֶׁל הַפִּעוּט.
5. הַהוֹרִים בָּאוּ לַחֲקִירָה בַתַּחֲנַת מִשְׁטָרֶת לוד בְּחֶשֶׁד (מַחֲשָׁבָה) לְהַזְנִיחַת קֶטָן, כְּלוֹמַר שֶׁהֵם הִשְׁאִירוּ יֶלֶד קֶטָן בְּלִי שְׁמִירָה, וְהֵם שׁוֹחֲרָרוּ לְבִיתָם בַּסִּיּוּם הַחֲקִירָה.
6. תְּגוּבוֹת - קוֹרְאִים כּוֹתְבִים לְעֵיתוֹן:
7. מוֹשׁוֹן (20/07/04 22:28): מְעַנֵּיין אִם חוֹדֵשׁ אֶחָד הָיוּ נוֹתְנִים לָהֶם קִיְצָבַת (כְּסָף) יֶלְדִים רַק עֲבוּר שְׁבָעָה יֶלְדִים, גַּם אִז לֹא הָיוּ מַרְגִּישִׁים בַּחֲסָרוֹן הַיֶּלֶד.
8. מֹשֶׁה שְׁפָרְבֶּר (20/07/04 22:06): וְהִילָד הַזֶּה יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי הוֹרִים, בְּרוּךְ הֵשֶׁם, וְהוּא לֹא יִשְׁכַּח אֵף אֶחָד מֵהֶם אֵף פֶּעַם, אִפִּילוֹ שְׁאוּלֵי מְאוּד יִרְצֶה.
9. פְּרִי (20/07/04 22:15): אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהִשְׁאִיר יֶלֶד קֶטָן בַּמְכוּנִית וְלֹא לְהִרְגִישׁ בַּחֲסָרוֹנוֹ כְּשֶׁחוֹזְרִים הַבֵּיתָה? הַפְּתִיגָם (הַאֲמִירָה) שֶׁאֲמָא אַחַת יִכּוּלָה לְטַפֵּל בַּחֲמִישָׁה יֶלְדִים אֲבֵל חֲמִישָׁה יֶלְדִים לֹא יִכּוּלִים לְטַפֵּל בְּאֲמָא אַחַת מִמֶּשׁ לֹא תוֹפֵס כֹּאן... תִּתְבַּיְשׁוּ לָכֶם, הוֹרִים מְזִנִּיחִים!
10. ז'וֹז'וֹ (20/07/04 22:55): רְבָאָק! קָחוּ מֵהֶם אֶת הַיֶּלֶד וּמְסָרוּ אוֹתוֹ לְאִימוֹץ. הוֹרִים כֹּאֲלָה לֹא רְאוּיִים לְהִיּוֹת הוֹרִים!
11. נִיר (20/07/04 21:55): הִצַּעַת חוֹק לְהַגְבִּילַת יִלּוּדָה אוּ בִּיטוּל קִצְבָאוֹת (כֶּסֶף) הַיֶּלְדִים. אֲנִי רוֹצֵה לְרְאוֹת הוֹרִים שֶׁלֹּא מְסוּגְלִים לְטַפֵּל בְּכָל-כֶּךְ הַרְבֵּה יֶלְדִים מְבִיאִים שְׁמִינִיָּה (שְׁמוֹנָה יֶלְדִים) לְעוֹלָם אִם הֵם לֹא יִקְבְּלוּ שׁוּם כֶּסֶף בְּשִׁבְלָם. הַשִּׁיקוּל הַכֶּלְכְּלִי (הַכְּסָפִי) מוֹכֵרָר לְהִיּוֹת שִׁיקוּל! אִם אַתֶּם לֹא מְסוּגְלִים לְטַפֵּל בְּשִׁמוֹנָה יֶלְדִים (אוּ אִם אֵין לָכֶם כֶּסֶף לְמִישָׁחוּ שִׁידָאָג שְׁפוּלָם יוּצָאִים מֵהַמְכוּנִית) - אֵל תְּבִיאוּ יֶלְדִים!

טקסט ד': גראפיטי - אומנות או נגדליזם?

5. במקומות ציבוריים בכל רחבי ישראל יש מודעות גראפיטי, על קירות בתי ספר, בניינים ציבוריים, אַתְרִים היסטוריים, תחנות רכבת ואוטובוסים ועוד. לאחר רצח השופט עדי אור נמצאה כתובת על הקיר בתחנת הרכבת בלוד: "ישופרו תנאיו של (זאב) רוזנשטיין (=איש העולם התחתון) ואם לא, נרצח שופטים נוספים בתוך 7 ימים. תלמידי כיתה י"ב מרחובות מצאו דרך מזעזעת לחגוג את סיום שנת הלימודים. הם השתמשו בדם של תרנגולות לכתוב גראפיטי על קירות בית הספר עם קללות נגד מורים בבית הספר.
10. התופעה הזאת בישראל מדאיגה רבים, אבל גם גורמת הנאה לרבים אחרים. הגראפיטי נפוץ מאוד בישראל, החל בכתובות פרטיות של "בְרוּךְ ג'מילי", "קוקו בן 19", או סתם "קרן אני אוהב אותך", "חושבים זרוק", "צו פיוס", "לְחַם, עבודה" ועוד. יש גם כתובות פוליטיות כמו "העם עם הגולן", ואומנים כמו רמי מאירי, אומן ציורי הקירות, שהציורים שלו מְפָארים בניינים רבים בתל אביב ובכל הארץ. מהי התופעה הזאת?
15. מה שרואים במקומות ציבוריים בכל רחבי העולם, בכל השפות ואצל כל העמים - הגראפיטי - היה תמיד בחברה האנושית, החל מימי רומא ופומפיי, או אפילו הרבה זמן קודם, בציורי המְעֵרוֹת או במצריים העתיקה. כתובות וציורים על קירות ציבוריים, בתים ומונומנטים מְשֻׁקָּפִים (מְרָאִים) את שפת היומיום, הצהרות פוליטיות וחברתיות, הצהרות אהבה, עֲלֻבוֹנוֹת, אבל בראש וראשונה (קודם פול) לביטוי עצמי, לפרסום, ומְסָר (הודעה) לכמה שיותר אנשים שִׁרְאוּ את הכתוב או המצויר. שמת לב לתופעה הגדולה והייתי סקרנית לדעת האם זהו פשוט נגדליזם? האם הגרפיטי יכול להיקרא "אומנות"?
20. לגרפיטי המודרני יש אומנם קריטריונים משל עצמו, אבל יש לו היסטוריה, התפתחות סגנונית, מונחים, כלי עבודה וטכניקות, ואפילו אָבוֹת מְיִסְדִים שנתנו את חותמם, תְּרִיָּה מְשֻׁמָּע.
25. ליצירת הגרפיטי יש מְגֻבְלוֹת (גבולות). קודם כל, הוא נגד החוק. הוא מבוצע על-פי רוב על רְכוּש ציבורי, כמו תחנות רכבת תחתית, קְרוֹנוֹת רְכֵבָת, ועל קירות של בְּנֵינִים עירוניים ציבוריים. עוד מגבלות הן מהירות הביצוע, קְדִי לא להיתפס, עבודה בשעות לא שגרתיות (רגילות), וגם השימוש בתרסיס (סְפְרִי) צבע שדורש התמחות מיוחדת כדי להוציא ממנו את המירב (המְקְסִימוּם). אבל המגבלות האלה יצרו גם סגנונות מיוחדים לגראפיטי וכלי עבודה מתאימים.
30. תהליך העבודה על פרויקט גראפיטי מתבצע בשְׁלֵבִים: הוא מתחיל בסקיצה מדוייקת על דף, אחר כך מצוירים קווי המְתָאָר (שמסביב לציור) בצבע בְּהִיר על הקיר, ואז נוספים צבעים וְרֻקָּע. הגרפיטי המודרני, שנקרא גם אומנות הרחוב, אומנות הרְכֵבָת התחתית, או אומנות האֲרוֹסוֹל, התחיל להיות נפוץ בסוף שנות ה-60 של המאה ה-20 בעיר ניו-יורק ועבר מהר מאוד לכל רחבי העולם כשפה אומנותית לכל דבר, שלפעמים מְקַעֶרֶת, אבל לפעמים גם מְיַפֶּה שְׁכוֹנוֹת עוֹנִי.
35. ציור הגרפיטי, שצמח אצל אנשים חסרי כסף שלא יכלו ללמוד אומנות בצורה רשמית, אִיפְשָׁר לאנשים שיצרו אותו לבטא את עֲצָמָם. הגראפיטי מדבר נגד אֲלִימוֹת המשטרה, נגד חֲבֵרַת הַשְּׁפָע (העשירה), נגד הַנְּשֶׁק הַגְּרָעִינִי (האֲטוֹמִי), נגד חֲבֵרַת הַסְּגִירוֹת, נגד השימוש בסמים, ועוד הרבה.
40. בעלי גְּלִרִיּוֹת לאומנות וסוחרי אומנות לקחו יוצרי גרפיטי כְּשֵׁרוֹנִים והציגו את עבודותיהם בתערוכות. בתי ספר לאומנות כוללים את הגראפיטי בתוכנית הלימודים שלהם, וכך גם מחלקות לפסיכולוגיה. באִינְטֵרְנֵט יש אתרים מיוחדים המציגים גראפיטי מכל העולם, ואפילו מלמדים אותו שלב אחר שלב.
- והשאלה נשאלת: האם גראפיטי הוא נגדליזם או אומנות?